SVOBODA **Свобода**

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 136. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 20, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЛИПНЯ 1993. Ч. 136. РІК C.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ ТРЬОХ ДЕРЖАВ

Київ (УНІАР). — Тут 15-го липня Українська Республіканська Партія та Демократична Партія України оприлюднили заяву з приводу підписаної у Москві 10-го липня заяви прем'єр-міністрів України, Росії та Білорусі. Як вважають керівники УРП і ДПУ, передбачається створення економічного союзу держав, які „не беруть участи в будь-яких інших економічних союзах і об'єднаннях", передбачається адекватність економічних систем, зближення національних законодавств, створення митного союзу та спільної митної території. Особливу увагу в заяві трьох урядів надається узгодженій грошовій політиці та „консолідації бюджетів", наголошується на праві вільного пересування і проживання людей на території трьох держав, а також вільному володінню власністю в межах союзу. Згадану заяву трьох урядів УРП і ДПУ вважають спробою відтворення Совєтського Союзу, що є реальною загрозою для економічної і політичної суверенности України, самому існуванню України як незалежної держави.

У зверненні до Президента Кравчука та до Верховної Ради України УРП і ДПУ вимагають денонсації згаданої заяви, підписаної Л. Кучмою, а також утримання від кроків, що несуть в собі небезпеку відновлення імперії.

Цікаво прокоментували заяву урядів Росії, України і Білорусі американські газети. Скажімо, 15-го липня „Ню Йорк Таймс Інтернешнл" пише, що заява трьох урядів є віддзеркаленням економічних негараздів, породжуваних розвалом СССР і визнанням того, що інституції СНД не працюють. Цією акцією Москва хотіла показати, що у Центральноазійських держав є тільки два шляхи: інтегруватися зі Сходом чи з Росією. Спочатку Росія почала переговори з Білоруссю, щоб відкрити кордони і ринки, а потім вирішила залучити Україну, яка шукає „новий союз, більш схожий на Европейську спільноту", аніж на нову російську імперію". „Ню Йорк Таймс" відзначає, що з моменту розвалу СССР західні експерти постійно чекали сигналу від Росії. Вони цікавилися, яким шляхом підуть Центральноазійські республіки — до Туреччини і Близького Сходу, чи назад до Москви. Нова угода, очевидно, є ударом з боку Москви з метою уповільнення формування Центральноазійських республік у бік їхніх ісламських „кузенів". Казахстан відреагував на заяву трьох урядів досить роздратовано.

Інша американська газета „Файненшел Таймс" з 14-го липня пише, що ідея угоди між трьома слов'янськими республіками була задумана Росією та вироблена спільно з Білоруссю, а Україна вирішила приєднатися до неї через занепокоєння можливим відходом Казахстану від СНД. Інші американські газети також відзначають, що угода трьох урядів ініційована Москвою і на користь Москви. Тим більше, що ситуація з російською нафтою поліпшилася настільки, що ЗСА починають уже закуповувати її у Росії.

49-ТІ РОКОВИНИ БРОДІВ

Норт Порт, Фла. — Колишні вояки І-ої Української Дивізії УНА на Флориді, відзначать 49-ту річницю боїв під Бродами у неділю 25-го липня ц.р. Служби Божі і Панахиди за полеглих будуть відслужені в соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці і св. Андрея в Норт Порті в год. 9-ій вранці.

Президент Індії відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут 13-16-го липня на запрошення Президента України Леоніда Кравчука перебував з офіційною візитою президент Республіки Індія Шанкер Даяль Шарма.

Індійський президент народився 1918 року, вищу освіту здобув, навчаючись у Гарвардському, Кембриджському університетах та в університеті Лакнов. Від 1940 року працював адвокатом, був ув'язнений під час визвольної боротьби в штаті Бхопал, що нині є штатом Мадха Прадеш. Від 1950 року займав керівні пости в штаті, від 1986 року, був генеральним секретарем партії Індійський національний конгрес, пізніше став президентом Всеіндійського комітету партії. Від 1974 року був членом уряду та губернатором у кількох штатах. Віцепрезидентом став 1987 року, а 25 липня 1992 року став Президентом Республіки Індія.

В столиці України індійського високого гостя приймав Президент Леонід Кравчук. Відбулися зустрічі з прем'єр-міністром Леонідом Кучмою, віцепрем'єр-міністром Миколою Жулинським, міністром закордонних справ Анатолієм Зленком, міністром зовнішньо-економічних зв'язків Іваном Герцом, представницями жіночих організацій. Президент Індії відвідав Софійський собор та інші визначні місця Києва.

В Інституті Міжнародних Відносин індійський президент Шанкер Даял Шарма отримав звання почесного доктора Київського університету. Врочистості з цієї нагоди відбулися 14-го липня. Дякуючи за виявлену до нього честь, президент Індії сказав, що відносини між Україною та Індією існують давно, про що свідчать твори Івана Франка та Лесі Українки, а від нині ці відносини будуть ще ширшими та гармонійнішими. Наступного дня високий гість відвідав Одесу, яка побраталася з індійським містом Калькуттою.

З'їзд сеньйорів УНС відбувся під гаслом допомоги Україні

Союзівка (В. Барагура). — Як і попередніми роками, так теж 19-ий З'їзд Сеньйорів УНС відбувся в дружній атмосфері, а його програма пройшла двома головними руслами — діловим і товарисько-розваговим.

Успіх з'їзду треба завдячувати, зокрема, його невсипущому голові інж. Євгенові Волошинові та членам минулорічної Управи. Вдалому ходові з'їзду сприяла теж приманлива весняна погода та гостинність управи Союзівки. Учасників з'їзду приміщено в здебільша відновлених кімнатах, зокрема зремонтованого основно „Київ". Харчування було задовільне, обслуга ввічлива.

На з'їзд прибуло зареєстрованих 114 осіб, на 38 членів менше, ніж попереднього року (152 члени). Причини меншої фреквенції були кілька — похилий вік і зв'язані з тим клопоти, недуги й смертність та масові відвідини України, або гостювання родин з України у діяспорі. Проте приємно було зустрітися з давнішніми учасниками раніших з'їздів, чи робити нові знайомства, або затіснювати вузли приязні. У нарадах, зустрічах і розвагах брали теж участь нереєстровані місцеві пожильці Кергонксону й околиці. Лікарську опіку й традиційне міряння тиску крови добровільно виконував д-р Роман Мороз.

Реєстрація учасників почалася в залі гостинниці в год. 3-ій по полудні, а вели її пані — д-р Стефанія Барановська, Мирослава (Міра Повх, Регіна Дзюбанюк і Мері Бобечко. Після вечері першого дня з'їзду відбулася зустріч учасників під гаслом „Будьмо знайомі!", якою вміло проводив діючий заступник голови полковник Данило Слободян із притаманним йому гумором.

Гості знайомилися взаємно й розважалися при перекусці і коктейлах та при звуках оркестри Союзівки. Вечірня погода сприяла зустрічі на тлі лагідного ландшафту Кетскильських гір, які майоріли в сизій далині й багатьом учасникам нагадували Карпати...

В неділю після сніданку учасники взяли участь у Службі Божій, яку відправив у наміренні сеньйорів місцевий отець парох у церкві Св. Трійці. Присутніх на залі привітав президент Об'єднання інж. Є. Волошин.

(Закінчення на стор. 4)

Про тих, хто промовляє до душі молодих

Союзівка (Г. Колесса). — Наступного вікенду, у суботу, 24-го липня тут о год. 8:30 вечора розпочнеться концерт відомої групи з Києва „Гроно", у складі якої — Тарас Петриненко (керівник, соліст), Тетяна Горобець (вокал, ударні інструменти), Олександер Могилівський (гітара), звукорежисер — Володимир Лещенко.

Слід зазначити, що „Гроно" є однією з тих небагатьох мистецьких одиниць в Україні, які сприяють росту свідомости української молоді, морально підтримують її у важкий для України час. Творчість „Грона" позбавлена комерційности; разом з тим їй притаманний професіоналізм, якого так невистачає більшості наших мистецьких одиниць в музиці т. зв. легких жанрів.

На фото: (справа) Тарас Петриненко, Володимир Лещенко і Тетяна Горобець.

Бажаючи ближче познайомити наших читачів з мистцями та їх творчим кредо, ми запросили їх до редакції на інтерв'ю.

Серце колективу — його засновник і керівник Тарас Петриненко, співак, композитор і поет, син відомої оперової співачки Діани Петриненко. Випускник Київської консерваторії, він спершу йшов шляхом академічної музики, але бажання дати Україні нових, оригінальних пісень на іншому підґрунті повело його в напрямку інших жанрів.

— Це не є „рок" в чистому вигляді, — говорить наш гість. — Все, що є в музиці привабливого для мене, намагаюся використовувати в тій чи іншій формі. Тому співставляю і рок-музику, і народний мелос, і академічну музику.

Дізнаємося, що в Києві існує творче об'єднання „Тарас Петриненко і його пісенна майстерня".

— Це та майстерня, в якій народжуються оригінальні пісні Т. Петриненка з його музикою, його віршами, творчим мисленням, світоглядом, — пояснюють артисти „Грона". — Але пісні тут пишуться не тільки для Тараса, не тільки для співачки Тетяни Горобець — в подальшому у „Майстерні" плянують записувати ту музику інших композиторів, яка імпонує Тарасові і яку він хотів би підтримати. — „Значить творчий шлях тих, хто займається музикою, музикою, і не як ремісник, а як майстер, знаючи, як це важко, я хотів би прислужитися, бо знаю ціну мистецькому творові, який може називатися саме мистецьким твором" — говорить Тарас.

Та повертаємось до найболючішого — до питання про деморалізацію молоді в Україні, де проходить „перещінка цінностей".

— На жаль, сучасна українська молодь, особливо на східних землях, орієнтується на російське телебачення і тим самим на те, що

(Закінчення на стор. 4)

Ще один журналіст пише про справу І. Дем'янюка

Джерзі Ситі, Н.Дж. — В щоденнику „Вашінґтон Таймс" з 9-го липня ц.р. появилася стаття Самуела Френсіса на тему останнього звіту федерального судді Томаса Вайзмана, в якому щоправда немає доказу, що ОСІ зумисне подало фальшиві інформації про І. Дем'янюка, але рівночасно стверджено, що він був правдоподібно сторожем в іншому концентраційному таборі і як такий не повинен був бути допущений до приїзду до ЗСА. Але автор статті ставить під сумнів рішення судді було правильне, коли йдеться про невинність ОСІ, бо Т. Вайзман признає, що адвокати ОСІ були засліплені і не шукали правди. Суддя Т. Вайзман щоправда стверджує, що це „засліплення" не було зумисне, але це на думку автора статті не оправдує в ніякому випадку цілого перебігу справи і бажання адвокатів ОСІ визнати І. Дем'янюка беззастережно винним. Цитуючи слова судді, автор статті пише, що „державні адвокати відкинули ті можливості, які були інакші від їхньої інтерпретації вини Дем'янюка". Суддя у звіті подає також, що є поважні сумніви чи Дем'янюк був справді „Іваном Грозним".

В заключенні С. Френсіс стверджує, що згідно із заявою міністерства справедливости Ізраїля звіт судді Т. Вайзмана не має жадного відношення до справи в Ізраїлі. Але фактом є, що І. Дем'янюк опинився в Ізраїлі на підставі матеріялів зібраних ОСІ, а суддя Вайзман каже, що ОСІ заплутав справу своєю некомпетентністю.

Корабель „Гетьман Сагайдачний" прибув до Севастополя

Севастопіль (УНІАР). — Сюди 14-го липня прибув сторожевий корабель „Гетьман Сагайдачний", щойно збудований в Керчі. Корабель зустріли представники командування Військово-Морських Сил України та мешканці міста. Командуючий ВМС України віцеадмірал Борис Кожин заявив, що пляновий перехід новозбудованого корабля і що його залога підготовлене до низки бойових завдань, в тому числі і до поміщення на корабель військових гелікоптерів.

Вулиці міста патрулюють десантники, зодягнені у строї українських морських піхотинців. Міністер оборони України генерал-полковник К. Морозов у зверненні до мешканців Севастополя заявив, що це плянове формування підрозділу війська прибережної охорони і закликав населення не хвилюватися з цього приводу.

Верховна Рада Криму ухвалила заяву, у якій сказано, що ні Росія, ні Україна не можуть вирішувати долю Чорноморської фльоти, Криму і севастопілля без погодження з Верховною Радою Республіки Крим.

Севастопільська Міська Рада виступає проти розподілу Чорноморської фльоти. Місцеві газети надрукували звернення російського парляменту до моряків Чорноморської фльоти з закликом не допустити розвалу „славної цілої Чорноморської фльоти" і „непохитно відстоювати" національні інтереси Росії. Проросійські організації організували віче на центральній площі міста. Колишній командуючий Чорноморської фльоти Александр Калінін заявив, що „з Севастополя розпочнеться процес відновлення Совєтського Союзу".

З'ЇЗД ЗЕМЛЯКІВ ЖОВКІВЩИНИ

Балтимор. — Земляцьке Об'єднання „Жовківщина" влаштовує ІІ-ий з'їзд жовківчан на оселі „Верховина" в днях 18-го і 19-го вересня ц.р. і до участи в ньому запрошує вихідців з Жовківщини та тих, що жили і працювали в цьому районі, як теж зацікавлених в праці землячтва. В програмі з'їзду звіт про успіхи у виданні збірника, розповіді туристів про сучасну Жовкву. Зголошення своєї участи слід слати на адресу оселі: Ukrainian Resort Center „Verkhovyna", Glen Spey, N.Y. 12737; тел.: (914) 856-1323, та секретареві землячтва: B. Salamacha, 6210 Carter Ave., Baltimore, Md. 21214; тел.: (410) 426-9428.

ПОЇЗДКА НА ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Ню Йорк. — Окружна Управа СУА в Ню Йорку влаштовує у неділю, 8-го серпня одноденну прогулянку на Союзівку на День Союзянки. Місця в автобусі, який виїде о год. 7:30 ранку з-під домівки СУА, 108 Друга ав. в Ню Йорку, слід замовляти, висилаючи чеки, виставлені на UNWLA в сумі 18 дол. до: Roma Shuhan, 430 East 6th Street, Apt. 81, New York, N.Y. 10009. Телефонічно можна звертатися до Роми Шуган (212) 254-9204 або Оксани Лопатинської (212) 777-1336

У СВІТІ

НОВИМ СВІДЧЕННЯМ гострої енергетичної кризи на Кубі стало рішення влади цієї комуністичної країни запровадити додаткові заходи для заощадження бензини на громадському транспорті. Мешканців кубинської столиці Гавани повідомлено, що на час літніх вакацій нема змоги ввести, як минулого року, додаткові потяги і міжміські автобуси.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР АФҐАНІСТАНУ Гульбеддін Гекматіяр вперше зустрівся зі своїм головним політичним противником, генералом Дустумом, щоб обговорити можливість припинення бойових дій у Кабулі. Як відомо, Дустум рішуче відмовився визнати обрання Г. Гекматіяра на пост прем'єра в травні цього року. Сторони не прийшли до згоди, однак генерал Дустум висловив готовість продовжувати зустрічі, якщо вони поможуть покласти край братовбивчій війні в районі афганської столиці.

В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ СЕРПНЯ цього року у французькому місті Евіч відбудеться 18-та сесія Міжнародного семінару, присвяченого глобальним проблемам планети. Обговорюватимуться, між іншими, питання щодо збереження стабільности в кризових ситуаціях, причини кліматичного потеплення та озонових дір над планетою, АІДС та епідемій, застосування атомових та відновлювальних джерел енергії.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв новий закон про імігрантів, який забороняє їм одружуватися у Франції, а також привозити туди свої родини. Відтепер поліція має право унеможливлювати спроби чужинців закорінюватися в країні з допомогою вдалого шлюбу. Прийнятий закон є одним з цілого ряду подібних, які покликані перешкодити імігрантам залишатися у Франції на довгий час чи діставати французьке громадянство.

ЛІБЕРАЛЬНІ ДЕМОКРАТИ В ЯПОНІЇ ЗАЗНАЛИ ПОРАЗКИ

Токіо. — У парляментарних виборах, що відбулися у неділю, 18-го липня, потерпіли поразку консервативні ліберальні демократи, які перебували при владі 38 років і останнім часом опинилися в центрі ряду скандалів, зв'язаних з корупцією у партійному керівництві. Щоб зберегти своє становище у нижній палаті парляменту, їм треба було дістати 256 депутатських мандатів з 511. Єднак їм вдалося здобути лише 223 місця.

Опозиція, яка добивалася прийняття законів, спрямованих на боротьбу з корупцією, дістала 239 місць.

Коментатори підкреслюють, що найближчий етап політичного життя Японії буде визначатися тим, в якій мірі учасники теперішньої коаліції, які виступили проти ліберальних демократів, готові йти на взаємні компроміси. Хоч лідери опозиції святкують перемогу, чимало коментаторів підкреслюють, що нинішнє керівництво країною буде одним з найменш стабільних за багато років, і характеризувати його буде відсутність яскравих політичних фігур, до яких можна віднести голову консерватистів, які зазнали поразки, — прем'єра країни Кіїчі Міядзаву.

Японські газети звертають увагу на ту обставину, що на результати виборів у значній мірі вплинула погана погода. На виборчі дільниці прибув у той день лише 61 відсоток від загальної кількости зареєстрованих виборців (95 міл.).

Представники Президента порушили закон

Київ (УНІАР). — Тут у першій половині липня, згідно з розпорядженням Президента України звільнені з посад представники Президента Леонід Повод в Цюрупинському районі Херсонщини та Василь Намаренко в Рожишенському районі Волинської області. Їх звільнено за дії, не сумісні з їхніми посадами. Вони призначали на керівні становища місцевих державних адміністрацій осіб, які не відповідають вимогам служби, а також допустили зловживання службовим становищем.

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ відмовили Болгарії встановити „транзитний коридор" на території Сербії, заявивши, що це несумісне з санкціями Організації Об'єднаних Націй проти колишньої Югославії. За словами західних дипломатів, ембарго ООН наносить однакову шкоду як колишній Югославії, так і Болгарії. Основні транспортні магістралі, що зв'язують цю країну з Західною Европою, проходять через територію Сербії.

У ЧЕТВЕР, 15-ГО ЛИПНЯ, повернулася без будь-яких успіхів американська делегація, що намагалася наладнати прірву між Ізраїлем і палестинцями у близькосхідних мирових переговорах. Делегація під проводом Денниса Росса, нового координатора переговорів від Державного департаменту ЗСА, відбула поїздку до Ізраїля, Єгипту, Сирії та Йорданії. Незважаючи на невдачу поїздки, секретар Державного департаменту Воррен Кристофер, як заявляють його співробітники, правдоподібно сам поїде до столиць Близького Сходу, щоб рятувати ці переговори.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 14-го липня, воєнні літаки ЗСА, Англії, Голляндії та Франції почали збиратися на летовищах Італії, щоб приготовитися до схваленої Америкою та НАТО акції — охорони миротворчих військ Організації Об'єднаних Націй у Боснії та Герцеговині.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ЗСА плянує, починаючи від вересня цього року, відправити в Москву медичне обладнання на суму 28 міл. дол. Передбачається, що місія у справі доставки обладнання для трьох шпиталів і зуболікарських клінік буде завершена в кінці жовтня. Цей дар стане третьою пожертвою колишньому Совєтському Союзові в рамках операції „Надія".

ОДНЕ З НАЙБІЛЬШИХ підприємств і виробництв товарів домашнього та особистого вжитку Проктор енд Ґамбл минулого тижня заявило, що впродовж наступних чотирьох років зменшить кількість своїх працівників на 12 відсотків. Це в основному означає, що 13,000 працівників будуть в той чи інший спосіб звільнені з праці у зв'язку з закриттям 30 із 147 їхніх підприємств, розташованих по цілому світі. Речниця виробництва Линда Ульрей сказала, що в ЗСА не має 4,000 робітників втратить працю.

ПІДДАЮЧИСЬ СИЛЬНОМУ тискові республіканців, Білий Дім вирішив відкласти хоч на один тиждень переслухання номіната президента Билла Клінтона на пост генерального лікаря ЗСА д-р Джойселин Ендерс. Зроблено це для того, щоб її прихильникам та супротивникам мали змогу перевірити деякі етичні питання, що їх знайдено під час перевірки її біографічних даних, що є звичайним явищем у випадку осіб, яких номінують на високі державні становища.

ДАЯН РАВІЧ, ЯКА була в Адміністрації Джорджа Буша асистенткою секретаря Департаменту освіти, нагадала недавно в „Ню Йорк Таймсі" про пропозицію президента Дж. Буша встановити у шкільному навчанні загальнокраєві критерії і оцінювати працю шкіл і вчителів в залежності від того, наскільки знання учнів відповідають цим критеріям. Д. Равіч також нагадала, що конференція губернаторів усіх 50 стейтів, що відбулася в 1989 році, зустріла пропозицію Дж. Буша з захопленням, і, за її словами, губернатор Арканзо Билл Клінтон був у числі найбільш гарячих його прихильників. Він виступив на конференції з підтримкою Буша і, в свою чергу, назвав мету, яку американські школярі повинні досягнути до 2000 року — бути першими в світі у математиці і природничих науках.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year* — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заява Леоніда Кравчука

„Ню Йорк Таймс" з 8-го липня ц. р. приніс текст заяви, яку проголосив президент України Леонід Кравчук у справі атомної зброї. Заява коротка, а її сутній зміст можна передати у ще коротших двох точках: 1) ядерна зброя, яка знаходиться на території України, є власністю української держави; 2) Україна не має заміру бути нуклеарною країною і приєднатися до „Нуклеарного клюбу" держав. Ця коротка заява має історичне значення і вона повинна мати поважні конкретні наслідки. Вона повинна покласти край прерізним медитаціям на цю тему і переконати Америку та її пресових і радіотелевізійних коментаторів, що Україна не є васалем, якому вільно диктувати, як поводитися із своєю власністю. Теперішній президент Америки Билл Клінтон не цікавився взагалі закордонними справами та зокрема й особливо не знав і не знає проблематики Сходу Европи, що його утотожнював, і може, ще далі утотожнює із Росією. Але Пентаґон знає. І секретар Департаменту оборони Лес Аспін, кол. голова Комісії оборони (військових справ) в нижчій палаті Конґресу, поводився під час своїх відвідин у Києві тактовно і розумно.

У заяві Кравчука нічого не сказано про дальшу долю існуючих на території України ракет та атомних боєголовок. Не сказано теж нічого про ґарантію безпеки для України, тісно пов'язану з проблемою тієї зброї і її знівечення. У світовій історії нема якихось „ґарантій безпеки". Окремі держави забезпечуються відповідними союзними договорами та власною оборонною збройною силою. Не було ніколи історичного прецеденту, щоб чужі держави воювали в обороні якоїсь країни. Коли створилася коаліція европейських держав проти походу Туреччини на Відень, то це не було рятування Австрії, а себе, Західньої Европи, загроженої турецьким аґресивним імперіялізмом. Те саме повторилося у добі Наполеона, коли він, очманілий воєнними перемогами, грозив поярмленням цілої Европи. І те саме було у війні міжнародної коаліції під проводом Америки за президента Джорджа Буша проти Іраку. Формально ішлося про визволення Кувайту з-під окупації Іраком, але насправді йшлося про загрозу, що Ірак може заволодіти найбільшим у світі нафтовим басейном на Близькому Сході і шантажував світ, який в нашому часі не всилі жити без ґазоліни.

Тому всі балачки про „ґарантії безпеки" для України насправді нереальні. Найкращою ґарантією було би членство України у бльоку Північно-Атлантійського Пакту (НАТО), побудоване на принципі „Один за всіх — всі за одного". Росію прийняли вже до НАТО. України не можна прийняти поки вона не прийме конституції з виразними окресленнями її державного устрою і правно-державного характеру.

Америці за президентури Билла Клінтона і його державного секретаря Воррена Кристофера Україна „непотрібна". Але для всієї решти світу і навіть для американського світу бизнесу — Україна потрібна хоч би тільки як великий терен збуту промислових виробів. Тому добрий щоденник „Волл-Стріт Джорнел" — авторитетний орган бизнесового світу, — дуже прихильний Україні.

Найкращою ґарантією безпеки кожної країни є власні сили народу. Коли у війні Польщі й України у 1918 році Західня Україна програла, бо — за стрілецькою піснею „Встоятись не було всилі", і коли Українська Галицька Армія переступила Збруч на територію Української Народної Республіки, українці — мешканці західніх областей України — не потонули у розпуці, бо врятувало їх гасло „Віра у власні сили". Сьогодні в Україні адміністраційно-політичний хаос і хронічна економічна криза. Але всі ті труднощі можна перебороти, коли б на місце мозаїки політичних партій із мозаїкою персональних амбіцій перемогло гасло „Віри у власні сили народу" та гасло — „В єдності сила народу".

Західній світ не байдужий Україні. Приїздять до Києва голови держав Західньої Европи чи її авторитетні діячі. Майже незамітною проминула візита в Україні французького адмірала Ф. Леонтора, шефа французьких збройних сил. Він не приїжджав для власної приємности. Франція за президентури генерала Шарля де Голя викинула з Парижу головну квартиру НАТО. Але вона має найбільший голос у Секретаріяті НАТО у Брюсселі. Треба сподіватися, що розмови цього адмірала з Л. Кравчуком, з міністром закордонних справ Анатолієм Зленком і міністром військових справ генералом Костянтином Морозовим переконали цього французького адмірала, що Україна потрібна Европі і світові не тільки як терен збуту промислових виробів.

Микола Бараболяк

КУЛЬТУРНІ ВАРТОСТІ — ДЖЕРЕЛО ВОЄННИХ ЗУДАРІВ?

Причини конфліктів та воєнних зударів у сьогоднішньому світі не ідеологічні, і навіть не економічні. Головне джерело конфліктів серед нинішнього людства — культурні різниці. Державні інтереси є ще далі могутніми акторами ґльобальної політики, але на майбутнє конфлікти виринатимуть головно на тлі зударів різних культур. В останні сторіччя, після Вестфальського миру, перевагу мали зудари між монархами, у них ішлося про території і престиж. Після Французької революції прийшли конфлікти між народами-націями. Російська революція 1917 року започаткувала конфлікти на підґрунті ідеологій. Останньо гряде епоха зударів цивілізацій і культур.

Не мої це думки. Їхнім автором є Самуель П. Гантіґтон, професор науки про державу в Гарвардському університеті, а обґрунтував він їх у статті п. з. „Зудар цивілізацій" на сторінках „Форейн Афферс" за літо 1993. Автор пише про існування таких основних цивілізацій: західня, конфуціянська, японська, ісламська, гінду, православно-слов'янська, латино-американська і африканська. Цивілізації у його розумінні — це згрупування людей, які, як цілість, різняться від інших груп. Існують теж мініцивілізації в рамках макро, великих, наприклад, арабська і турецька в Ісламі. Цивілізаційні конґльомерати тривкіші від інших. Вони утверджені віками. Вони більше „фундаментальні". Вони іноді підважують і розсаджуть навіть „нації". Вони теж тривкіші і важче їх знищити. Росіяни мали більш успіху в заабсорбуванні (теж православних) українців, чим азерів або естонців. Европейська спільнота має шанси, бо базується на західньому християнстві і ним насадженій культурі. Спільні культурні вартості роблять приятелями Китай, Тайван, Гонґ-Конґ та Сінґапур. На такому ж тлі зарисовується співпраця Ірану, Пакістану, Туреччини, Афганістану, Казахстану, Киргистану, Узбекістану і Таджикистану. Після упадку СССР в Европі можна виразно провести кордон між культурами західнього християнства, а православ'ям з центром у Москві. Автор накреслив на мапці кордон між тими двома культурами, поклавши Фінляндію, балтійські наради на захід від лінії культур; Білорусь культурно розділена; Галичина і Волинь до Заходу; далі лінія йде через Румунію, на захід від Сербії до Адріятику.

Професор Гантінґтон звертає особливу увагу й ілюструє свою тезу на зударах між світами християнської цивілізації та Ісляму, зразу на терені св. Землі, відтак у період Оттоманської імперії; останніми часами у Перській затоці; в Европі між азерами і вірменами, осетинами й інгушами; мусулманами і гінду на терені Індії. Внаслідок кувайтської афери прийшло до деякого напруження між мусулманами Саудійської Арабії, Єгипту і Сирії з одного боку, а рештою того світу з — другого, але розрив тут не заглибокий. Є розходження між лідерами — Мубараком і королем Саудійської арабії, а лідерами мусулман інших арабських країн, але не між народами цих країн. Навпаки, провідний лідер арабського народу у цілому Саддам Гуссейн, вийшов арабським героєм, зумівши і мавши відвагу протиставитись Бушеві. Великої шкоди світові Ісляму цим не нанесено.

Кожна теорія чи філософія, в цьому й політичні, мають вагу, коли надходять підтвердження в актуальній дійсності. Найяскравіше обґрунтування погляду, що гряде епоха конфліктів у світі на тлі культурних вартостей виринає насправді на тлі назріваючого поважного зудару між Заходом, репрезентованим ЗСА і світом Ісляму. Започаткувалося усе в хомейнівському Ірані. Було б не поширилось на арабів, коли б у конфлікті з Америкою не був так дошкульно побитий панарабський рух. Заходові вдалось угробити цей рух, поділивши арабів на державки, і виростивши у них амбітних автократів, переважно диктаторів. Це „діли і пануй" найшло завершення у кувайтській війні, коли то не тільки Єгипет станув по стороні Буша, але навіть диктатор Сирії Асад, виступив проти Саддама Гуссейна, хоч формально вони члени однієї колись панарабської партії — Баат. Відтоді набрав сили серед арабського світу ісламський фундаменталіст, як символ протизахіднього, протиамериканського фронту і єдиний спосіб встоятись проти заходів Заходу.

Під цю пору ісламський протизахідній рух маніфестує себе найвиразніше в Альжирії й Єгипті. Придушений в обох країнах, але живий. Альжирія до 1962

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Аркадія Оленська-Петришин

Закордонні виставки українського мистецтва

Ніяк не можна сказати, що мистецькі установи в Україні працюють оптимально і, що окремі мистці мають особливо добрі обставини праці, в яких вони могли б розвивати свої таланти. Все ж від часу розпаду Совєтського Союзу в ділянці образотворчого мистецтва можна спостерігати багато позитивних змін. Це відноситься особливо до зв'язків із закордонними мистецькими установами, які вже мають представники українського мистецтва і, завдяки яким, відбулися деякі важливі виставки українського мистецтва в більшості в европейських країнах. Такі виставки вже змінюють зображення України від провінційної колонії російської імперії, яка була обмежена до совєтської тематики і поверхового фолкльору, до висококультурної держави з багатим історичним минулим.

Ще не так давно наші найкращі мистці могли повністю розвиватися у чужих середовищах, де були вищі мистецькі інститути та більш сприятливі обставини мистецького спілкування. Багато з тих мистців виходили в світ вже не як наші, вже не як представники українського мистецтва. Найцінніші історичні скарби України найчастіше були представлені не як наша спадщина, а як спадщина великоросійської держави.

Тут прикладів багато. До недавніх виставок історичної спадщини треба зарахувати виставку скитського золота, яка відбулася в 1975 році в Метрополітальному музеї у Ню Йорку. З каталогу цієї виставки довідуємося, між іншим, що експонати знайдено в „Південній Росії", причому подані назви місцевостей України. Можна теж згадати виставку „Російського і совєтського" мистецтва, яка була запланована ще за часів СССР, а відбулася при кінці 1992 року в Музеї Ґуґґенгайма, також у Ню Йорку. Ця виставка включала праці відомих українських мистців, без будь-якої згадки про їхнє походження.

Як контраст, виставки українського мистецтва за кордоном, які тепер спонзорує український Уряд, осягнули вже багато у справ і правильного насвітлення культури і спадщини України. Однією із важливіших і успішніших виставок, під назвою „Український аванґард", відбулася при кінці 1990 і початком 1991 року у Заґребі. Вона включала експонати мистців з України, включно з тими, які довший час працювали на території Росії та в інших країнах. Ці мистці з ранніх років XX століття були вперше огруповані як „український аванґард" завдяки співпраці хорватських і українських мистецьких діячів. Виставку українського аванґарду можна було опісля побачити у Державному музеї в Києві влітї 1991 року і вона вже відбулася у деяких европейських країнах і запланована ще в інших. Інша важлива виставка, скитського мистецтва, під назвою „Золото з України" вже відбулася у деяких країнах, включно з Японією, тепер проходить у Відні і буде показана ще в деяких країнах.

Щоправда, у випадку обох виставок зайшли небажані нам зміни у назвах виставок та в текстах каталогів. І так, виставка, яка відбулася в Мюнхені і мала називатися „Український аванґард", була змінена на „Україна і аванґард" без порозуміння з Міністерством Культури України, а виставка „Золото з України", яка тепер відбувається у Відні, була змінена на „Золото з Києва".

Це турбуючі „помилки", які не повинні допуститися у майбутньому. Однак їх, мабуть, ніколи не було б, якщоб Україна могла дозволити собі вислати представника культури з кожною закордонною виставкою і дістати приміщення для нього в країнах, у яких заплановані виставки. Такий представник міг би доглядати прогрес виставок і нав'язувати контакт для майбутніх спілкувань у ділянці мистецтва.

Юрій Р. Рибак

НА ПОРОЗІ НОВОГО СТОРІЧЧЯ

Наше сторіччя добігає до кінця... Може і тому світ звертає очі на нове сторіччя, яке продовжуватиме, а теж і змінюватиме все це, що твориться нині у нашій присутності. А щоб краще підготовити ґрунт під „новий порядок світу", багато пишеться про майбутнє або тільки обзнайомиться з тим, що минулось. І ось появилась книжка п. з. „Preparing for the Twenty-First Century" (Готування до XXI сторіччя) Random Nouse, 428 pp., 1993. Написав її Пол Кеннеді. Він народився в Англії, має докторат Оксфордського університету, професор Єйлського університету, автор 11-ох книжок і постійних оглядів у пресі.

Сама побудова книжки простенька. У 12-ох розділах трьох частин охоплено важливіші сили, що впливають на структурні зміни організації світу та реакцію на них в окремих реґіональних частинах гльобу.

Англійський економіст Томас Малтус (1766—1834) остерігав, що наглий зріст населення пригнітить „силу землі продукувати харч для людини". Його погляд не сповнився, бо у XIX сторіччі поступ розвою рільництва та Індустріяльна революція послабили демографічні вимоги... Сьогодні же світ знайшовся під сильним натиском експльозії населення у недорозвинених країнах і технологічної революції в індустріяльному світі, які себе, на жаль, не покривають. Проф. Кеннеді виявляє песимізм у розв'язці „ґльобального прикрого становища". Річ у тому, що деякі простори, а особливо Північна Америка, побережжя Тихого океану враз із Японією та Европа спроможні справитись з майбутніми викликами, під час коли поважні труднощі чекають на більшу частину Африки, Латинську Америку, Китай і Індію. У зв'язку з тим автор уважає, що замість назви „новий порядок світу" повинна б бути назва „стурбована і поламана плянета".

У порівнянні з авторами інших творів, які подають свої ідеї, теорії та навіть вироблені формули для розв'язки проблем майбутности, проф. Кеннеді має до цього власний підхід. З огляду на нестабільність і складність питань з невідомим вислідом він обмежується до загальних пропозицій, де заходить конечна зміна у ділянках, які вимагають перевірки. І так: якісна освіта, вільне підприємство, покращання рільництва, відповідальність довкілля, контроль населення і міжнародна політична та економічна співпраця.

Під час читання книжки відчувається історичний підхід автора, до проблем, підтверджених 675 замітками та 487 бібліографічними даними. Є теж безліч статтейного матеріялу з престижевих газет і журналів. І тут завважуємо, що якісні статті не мають долі одноденного існування з призначенням „упокоїтись вічним сном" у... коші, вони втішаються довшим призначенням, бо дослідники і науковці заховують їх і використовують як інформативний матеріял у працях.

В 11-му розділі книжки на фоні Совєтського Союзу появляються у доволі об'єктивному насвітленні згадки про Україну. Ці згадки, правда, розсипані та вплетені у рамки спільних проблем теж інших держав, однак коли їх зібрати водно — вони дають образне поняття існуючого статусу самостійної України. Для ілюстрації дещо з спостережень автора:

„Україна — колишня комора хліба і важливіше джерело вугілля та індустріяльних продуктів — може бути сильним і фатальним ударом для усякої ідеї реформувати Союзу".

„Якщо б розраховувати на мілітарну силу у початках XXI сторіччя, то Україна матиме її доволі".

„Чорнобильська трагедія і публічне недовір'я до нуклеарної сили розбили надію для її пожиточного використання".

Професор Кеннеді вважає, що Україна, як і кожна самостійна держава, що належала колись до Совєтського Союзу, має поважну проблему у підготові до стабільного розвою у XXI сторіччі. В основному, бо, державний провід зацікавлений перетривати існуючий хаос, а народ пригнічений соціяльно-економічною та політичною кризою намагається зв'язати кінець з кінцем! Притому найбільше терпить споживач, бо „кількість", а не „якість" виробленого продукту — це ще залишок впливу російської практики, яку впровадив був цар Петро Великий. Ця практика завжди схвалювала всього більше... кінноти, танків, сталі, цементу.

Україна своїм географічним положенням стала притягаючим магнетом еміґрації. До неї злітаються з перенаселених країн етнічні групи, які чисельно ростуть скоріше ніж автохтонна більшість. Це між іншим стає джерелом суперечок і підсиленням релігійної ворожнечі. Але аби лише люди самі собою ставали турботою держави. Прогнози на нове сторіччя вказують, що і природа не дуже тут сприяє. У парі з економічним знищенням довкілля чорнобильською радіяцією та шкідливими індустрійними відходами звернімо увагу на загальне ґльобальне зогрівання, яке може вплинути на зміну клімату, а це викличе зміну культури рослин так важливих для української аграрної стабільности.

Треба признати, що проф. Кеннеді використав найновіші інформації про Україну, однак здається, що його мовний редактор ще не пішов з вимогами поступу часу, бо послідовно у тексті вживає „The" Ukraine (??!)... Щастя, що міжнародне наставлення міняється, бо коли проблеми України випливають на поверхню ґльобальної течії світ нею зацікавлюється і перестає приписувати чужу їй ідентичність.

Світлана Кузьменко

Безсмертя

Не вірю я, що всі ми проминальні.
Насправді проминальний тільки час.
Бо кожний з нас у вічному єднанні
З усім життям, що лине біля нас.

До чого доторкалась наша думка,
Руки і серця людського тепло,
Не може бути справжньої розлуки
Ні з кимсь, ні з чимсь — що вже колись було.

(Із збірки поезій „Вічний проростень")

Ліда Палій

СРІБНА ЗЕМЛЯ

Завдяки запрошенню на поетичний фестиваль „Срібна земля" в Ужгороді, мені пощастило побувати у травні на Закарпатті.

Весна вже була у повному розквіті, бо гори хоронять Закарпаття від північних вітрів. Білі й червоні каштани відцвітали, а біля лялькового театру на мості над річкою Уж, жінки продавали півонії.

У театрі відбувався конкурс рецитації української поезії. Участь брало біля шістдесяти декляматорів. Були цікаві виступи, однак мушу признатися, що вислухавши кільканадцять рецитацій, мене закортіло походити по місті.

Стара частина Ужгороду мальовнича. Одноповерхові доми провінційного міста з вікнами низько над хідником, наче грузнуть в землю. Ці будинки були колись розмальовані пастелевими кольорами, тепер обдерті і тільки декуди відновлені. Доми оточені квітниками та виноградною лозою, що плететься на шпалери і затінює частину городу. (Не дарма у гербі міста зображені ґрона винограду).

Під горою величавий храм з двома вежами в стилі барокко видавався мені чужим. Пізніше дізналася, що це старий костьол Єзуїтів, який з кінцем XVIII сторіччя цісарева Марія Тереса подарувала українській греко-католицькій церкві на катедральний собор.

Вище, в густій зелені могутній старий замок-фортеця. Він був побудований слов'янськими князями в дуже ранніх часах на границі Київської Русі й Угорщини. Ще в X сторіччі він перейшов до рук роду Арпадовичів, далі став власністю італійських магнатів Друґетів, а остаточно знову ж Марія Тереса передала його греко-католицькій епархії на семінарію. На жаль, я не встигла зайти до головного корпусу замку. Кажуть, що в середині в музеї зберігаються бронзові скарби, цінні рукописи, першодруки та експонати народної архітектури і побуту. Оглянула тільки грубезні мури з бійницями та масивні квадратні бастіони. З трьох боків фортеці вирубаний у скелі рів, а з четвертої сторони урвище. Над ровом був колись підйомний міст, залишилися ще отвори, куди переходили ланцюги. Сьогодні вже тільки насип веде до брами. Враження, що фортеця неприступна, могутня. Гра світла і тіні надає мурам ще більш архаїчного вигляду. Теперішній вигляд фортеці залишився в більшості таким, яким став після перебудови з кінцем XVI сторіччя.

Кругом замку дивна тиша й тільки пташня ґаласує у вітті дерев, а воркування диких голубів чути по цілому місті.

Дещо в поспіху відвідала також етнографічний музей під відкритим небом. У ньому закарпатські дерев'яні рублені хати, іноді мазані глиною, побілені й покриті стріхою, або ґонтами. Перед хатами веранди з різьбленим поруччям. Обійстя оточені плетенними огорожами. Є там і криниця-журавель. В середині хати уміщені меблі з дерева, постіль і всяке приладдя. Найцікавіша стара дерев'яна церква, мабуть з XVIII сторіччя у типовому для Закарпаття стилі. Висока вежа з двома банями, одна над однією, майстерно покритими ґонтами. Біля вежі ще дві нижчі частини церкви одна з чотирьома, а друга — трьома „поверхами" дахів питомими для гірських околиць, також меншими банями. Цілість робить дуже легке враження. На жаль, сучасні церкви на Закарпатті вже муровані, залишилися тільки вежа із первісного стилю.

У самому місті мало вуличного руху, через брак бензини. Людність, багатонаціональна, в більшості чути українську мову, рідше угорську, а російської майже не зустрічала. На вулицях жебрають циганки.

Ми, учасники фестивалю, жили у доброму готелі „Закарпаття". У мене з кімнати був гарний вид з вікна на місто і на далекі гори. Там десь над Мукачевом протягом двох днів ішли чорні хмари пронизані блискавками. На стіні у мене висіла оригінальна картина Осипа Бокшая. В кімнаті пахло спілими китицями бузку, якими нас гостей, щедро обдаровували. В телевізії можна бачити тільки словацьку, німецьку й англомовну програми, враження, наче Карпати відгороджують цю область не тільки від вітрів, але й від культури решти України.

Ми харчувалися в їдальні медичного інституту в іншій частині міста. Біля інституту приємно було пройтися затіненою алеєю вздовж ріки, бо дні були гарні. Над водою шугали великі чорно-білі чайки.

Засновниками і організаторами фестивалю „Срібна земля" були Управління культури Закарпатської області, обласна організація української асоціяції творчої інтеліґенції „Світ культури", Спілка письменників України та ужгородський університет. Директором фестивалю була В. Котляр-Губіна. Слід згадати й інших діячів культури таких, як Б. Янівський, М. Заморя, Люба Оленчук, які працювали в улаштуванні програми. Участь брали, крім місцевих, ще також письменники і читці-виконавці з інших

(Закінчення на стор. 3)

Св. п. А. Іванів

І знову несподівана смерть, цей страшний косар, підкосила молоду ще людину, коли люди живуть довше, і наша громада в Чікаґо і в Америці зменшилася — помер Андрій Іванів.

Народився А. Іванів у селі Красна повіт Зборів 15 березня 1921 року в родині міщан Ігната і Теодозії Іванівих. Виростав у добі, коли визвольні кличі України змінялися з „Хто живий — вставай!" на гасла Шевченка „Свою Україну любіть, любіть її во время люте, за неї Господа моліть". У те „время люте" виростала наша молодь, бо вірила, що як „йшли діди на муки", мусять йти і правнуки!

По трирічній визвольній війні 1917—20 рр. Україна програла війну на три фронти, програла, але не піддалася, лише проголосила, що „Встоятись не було сили!" Горе переможеним! Їх голос — це голос вопіющого в пустині! Нове підростаюче покоління прийняло прапор боротьби в часи, коли покоління, що програло війну, заповняло табори полонених, хто міг — еміґрував, переважно до Канади, а політичний провід став дійсно Проводом, а не лише очолював мобілізацію національних і духових кадрів нації. Зродився культ героїв, настала доба „Біласа і Данилишина". І хоч не прийшло до єдиномислія, то прийшло отверезіння: треба, мовляв, з німецької тактики — хоч йдемо окремо, треба вдаряти разом.

У такій атмосфері виростав Андрій Іванів. Був праволінійним, не міняв переконань, не тікав, а боронив правду.

Закінчив народню школу у Зборові, гімназію у Львові, вступив до ОУН в 1937 році. В 1942—44 роках студіював медицину у Львові, куди переїхали жити його родичі. По війні еміґрував разом з тисячами переміщених осіб до Німеччини, щоб не попасти на Соловецькі острови або за Урал. В Німеччині студіює дентистику 4 роки аж до виїзду до Америки в 1949 році. Всі ті українські т.зв. „Baby Boomers" здобували освіту і йшли на зміну варти. Одружився в Мюнхені з Наталкою Вовк, теж студенткою дентистики. Андрій вірив у згоду в сімействі, в родині і в громаді були і є завжди суперечки і їх треба полагоджувати. Він був на двох Великих Зборах Українських Націоналістів, був головою Виконавчої Спілки, адміністратором журналу „Самостійна Україна". Любив архіви і пресу. Весь час перебування в Америці був лідером ОДВУ, вмів зібрати, змобілізувати членів. За свою працю і льояльність до матірної ОУН — у світлу пам'ять полк. Андрія Мельника і Олега Кандиби Ольжича голова ПУН М. Плав'юк відзначив його Окремою Грамотою 1-го листопада 1984 року.

Св. п. Андрій Іванів

По смерті д-ра Лапичака перебрав Видавництво „Українське Життя" і кілька років боровся, щоб втримати його , але така в тій країні ситуація, що без оголошень газети не можуть існувати. Про Андрія Іваніва можна ствердити, що у всіх його справах він ввійде в історію громади як людина діла.

Він був членом і урядовцем УНСоюзу, 423-го Відділу ім. полк. Коновальця. Як найстарший віком прощаю його від УНСоюзу, ОУН і громади. Він прямо йшов!

Не оминула його теж праця в Координаційній Раді, касиром якої він був.

Степан Куропась

В КІНЦІ ЧЕРВНЯ київський громадський Центр „Демократичні Ініціятиви" та Інститут соціології Академії Наук України провели опитування суспільної думки щодо можливих вислідів загальноукраїнського вересневого референдуму. Отже, на запитання „Чи довіряєте ви Верховній Раді України?" 74 відсотки відповіли „ні". Президентові України довіряють тільки 17 відсотків опитаних, а не довіряють 59.9 відсотка. До анкети було також додано запитання, як люди ставляться до теперішнього Кабінету Міністрів на чолі з Л. Кучмою. Довір'я до цього засвідчили 36.3 відсотка, недовір'я — 36.6 відсотка опитаних.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У СВИДНИКУ

Два дні, 18-го і 19-го ц.р. у Свиднику на Пряшівщині проходила міжнародна наукова конференція „Орест Зілинський і карпатознавство", присвячена 70-річчю з дня народження цього визначного українського вченого (1923—1976), який ціле життя прожив у Празі.

Організаторами конференції були: Асоціяція Українистів Словаччини, університет ім. П.Й. Шафарика, Союз Русинів-Українців Словаччини, Спілка Українських Письменників Словаччини та Державний Музей Українсько-Руської Культури у Свиднику, в стінах якого конференція відбувалася.

В роботі конференції взяло участь понад сімдесят науковців, учителів та працівників культури із Словаччини, Чехії, України, Польщі, Німеччини, Сербії, Канади та ЗСА. Був серед них і амбасадор України в Чехії та Словаччині Роман Лубківський з дружиною, секретар амбасади України в Празі О. Медовников та настоятель семінарії св. Йосафата у Вашінґтоні професор теології Атанасій Пекар. На конференції було зачитано тридцять дві доповіді (чотири в неприсутності авторів). Головну доповідь — „Орест Зілинський і карпатознавство" виголосив Микола Мушинка. Мирослав Сополига (Свидник) розповів про інтенсивні зв'язки О. Зілинського з Музеєм української культури, Микола Неврлий (Братіслава) розглянув його літературознавчу діяльність, Ігор Качуровський (Мюнхен) подав детальний аналіз його „Антології української лірики", Роман Лубківський (Львів), Микола Стратілат (Київ), Лідія Палій (Торонто), Олекса Горбач (Берфурт), Ганна Коцур (Бардіїв) та Андрій Дулеба (Свидник) подали яскраві сильветки своїх особистих взаємин із О. Зілинським. Володимир Жила (Лаббок, Тексас) розглянув його внесок в переклад на англійську мову „Фонетичного опису української мови" Івана Зілинського, а Юрій Кундрат (Пряшів) представив його як перекладача й популяризатора української культури серед чехів.

Період навчання О. Зілинського в Українському Вільному Університеті (1941—45) на підставі архівних джерел розглянув у своїй доповіді його син Богдан Зілинський (Прага), а Йосиф Шелепець (Пряшів) подав цікаве трактування жанрової приналежности найстарішої української пісні „Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?", якій багато уваги присвятив О. Зілинський.

Доповідачі наголошували на багатогранності інтересів О. Зілинського й оригінальності методології його досліджень. Кожна його праця (а написав він їх понад двісті) була значним внеском в українознавство. На жаль, на Україні його праці були майже невідомі, а після конфлікту О. Зілинського з представниками української радянської делеґації на Шостому славістичному з'їзді у Празі, в серпні 1968 року, ім'я Зілинського там майже зовсім не згадувалося. Його найкраща 640-сторінкова робота „Українські балади Східньої Словаччини" за наказом комуністичної цензури була у 1971 році знищена, вже після останньої коректи, лише заради того, що її автором була людина з іншими поглядами на об'єктивність і суть науки. Найголовніші його праці вийшли друком лише після його смерти, поза межами України і Пряшівщини.

Друга секція конференції була присвячена актуальним проблемам карпатознавства. В ній до певної міри програмовою була доповідь Романа Кирчіва (Львів) „Внесок Ореста Зілинського в розробку проблем загальнонаціонального контексту фольклору Українських Карпат", в якій він підкреслив загальноукраїнський характер навіть його реґіональних праць. Молодий пряшівський науковець Олександер Дулеба подав основні характеристики карпатського масиву з геологічного погляду, а Тетяна Клинченко (Київ) розглянула міжетнічні взаємини в Карпатському реґіоні. Цінними були доповіді Йосифа Сірки (Зіґен, Німеччина) про українських науковців Пряшівщини на Заході, Юрія Муличака (Пряшів) про льокативну лексику русинів-українців Пряшівщини, Юрія Гошка (Львів) про актуальні питання дослідження Лемківщини, Федора Ґеча — про Музей лемківської культури в Зиндрановій, та Дюри Варґи (Новий Сад) — про складний стан русинів Воєводини в сучасних воєнних умовах. Питаня повоєнного розвитку русинів-українців Пряшівщини порушили у своїх доповідях Франтішек Конечний та Маріан Гайдош (Кошиці). Чи не найбільше зацікавлення публіки викликала доповідь Тетяни Беднаржової про педагогічну спадщину Авґустина Волошина, та Геннадія Боряка (Київ) про новознайдені архівні матеріяли української політичної еміґрації.

На конференції виступили і двоє студентів Празького Карлового університету. Ондржей Гулеш на підставі власних досліджень у закарпатському селі Колочаві та архівних даних переконливо спростував погляд, що опришок Микола Шугай був закарпатським національним героєм. На його думку, Шугай був звичайним кримінальним злочинцем, а героя з нього зробили письменники комуністичної орієнтації, головним чином І. Ольбрахт. Олесь Мушинка подав опис цікавого рукописного збірника закарпатських казок Іллі Калиняка (уродженця Свидника) із кінця XIX ст.

Деякі доповіді (хоч дуже цінні й цікаві) виходили за рамки теми конференції. Роман Лубківський розглянув стан української науки й політики та чесько-української і словацько-української взаємин в нових умовах самостійности України, Чехії і Словаччини. Олександер Федорук (Київ) розповів про справу повернення на Україну культурних цінностей, вивезених в різних періодах на Захід і на Схід. Микола Маричевський (Київ) подав огляд сучасних течій в українському мистецтві. Надія Валашкова (Прага) виступила з цікавими інформаціями про сучасних переселенців із реґіону Чорнобиля в Чехії, А. Трощинський — про соціологічні дослідження на Україні, Володимир Наулко (Київ) про альбоми Де Ла Фліза.

Складовою частиною конференції була виставка друкованих праць О. Зілинського та картин його дружини Єви Бісс-Зілинської, яка саме в день відкриття конференції відзначила свій день народження. Великі враження на учасників (зокрема з України) зробила експозиція Державного музею українсько-руської культури, Музей народної архітектури русинів-українців та Картинна ґалерея Дезидерія Миллого.

Під час обідньої перерви всі учасники конференції вийшли на могилу О. Зілинського поклонитися його пам'яті. Покладення квітів на могилу (один з букетів із синьо-жовтою стрічкою на могилу поклали працівники амбасади України в Празі) перетворилося в імпровізований мітинг, на якому із зворушливими промовами-спогадами виступили Юрій Бача, А. Дулеба, Б. Зілинський, Р. Лубківський та автор цих рядків. Мітинг закінчився могутнім хором всіх учасників, які заспівали „Вічную пам'ять" та „Чуєш, брате мій?". Все це було настільки зворушливим, що мало в кого очі залишилися сухими.

Актуальним проблемам карпатознавства був присвячений круглий стіл, в якому брало участь десять карпатознавців з різних країн. Його учасники наголошували на потребі відновлення діяльности Міжнародної комісії для дослідження Карпат і Балкану і перенесення її центру із Братіслави у Львів. Чимало уваги було присвячено проблемі політичного русинізму в Карпатському реґіоні, як явища, що суперечить будь-яким науковим критеріям.

Ці питання потрапили і в резолюцію конференції, одноголосно прийнятій всіма учасниками. В ній, між іншим, наголошується на потребі видання зібраних праць Ореста Зілинського та монографії про його життя і діяльність.

З конференції було вислано листа президентові Словаччини М. Ковачу. В ньому учасники вітають плановану подорож найвищого представника Словаччини в Україну та його зустріч з Леонідом Кравчуком. В листі порушено і деякі політичні питання, вказано на прагнення деяких кіл Словаччини розділити русинів-українців на дві національні меншини.

Конференція „Орест Зілинський і карпатознавство" закінчилася вечірнім концертом „Вінок пошани Орестові Зілинському" (сценарій і супровід автора цих рядків), в якому виступило 12 фольклорних колективів (майже 400 осіб) із всіх реґіонів Пряшівщини. Кожен колектив на сцені представив один з фольклорних жанрів, якими цікавився О. Зілинський (балади, ліричні пісні, обжинки, масляна, весілля тощо). Всі виступи автентичного фольклору були на високому художньому рівні, однак найбільше захоплення публіки викликав виступ Капелі бандуристів „Кобзар" зі Струсова Тернопільської области. Їх виступ був достойною подякою від посланців України вченому, який чимало уваги присвятив дослідженню дум та кобзарського мистецтва.

За концертом, що проходив у Свидницькому амфітеатрі, стежило біля п'ять тисяч людей, більшість з яких вперше довідалися про Ореста Зілинського і його внесок у фольклористику.

Союз русинів-українців Словаччини та Асоціяція українців Словаччини видали на конференції прекрасний збірник балад під назвою „Мала мати сина" (упорядкування, вступна стаття і післямова М. Мушинки), що містить 16 балад із знищеної збірки О. Зілинського в записах дев'ятнадцятьох збирачів фольклору. Спілка українських письменників Словаччини вшанувала пам'ять О. Зілинського окремим (третім) числом журналу „Дукля", в якому, крім докладної статті „Орест Зілинський і Пряшівщина" (с. 24-39), опубліковано його розвідку про українського поета-еміґранта Василя Хмелюка з 1968 року (с. 40-43), та полемічну статтю О. Зілинського „Кінець чи початок?" з 1969 року (с. 44-47) — про „болячки" культурного і національного життя русинів-українців Словаччини. Консисторія Української Автокефальної Православної Церкви в Бавнд Бруку (ЗСА) вислала учасникам конференції шістдесят примірників книги М. Мушинки про О. Зілинського „Науковець з душею поета", видані з ініціятиви і на кошти недавно померлого Патріярха Мстислава. Учасники конференції вшанували його пам'ять хвилиною мовчання.

Конференція „Орест Зілинський і карпатознавство" виконала своє завдання. Вона була початком посмертної реабілітації ченого, який протягом цілого життя занавав переслідувань від тоталітарних режимів.

До її успіху, крім організаторів наведених на початку звіту, в значній мірі спричинилися спонсори, головним чином, Світовий Конґрес Вільних Українців у Торонто та Український Народний Союз у Ню Джерзі. З індивідуальних спонсорів слід відзначити д-ра Миколу Ценка із Філядельфії, Надію Валеховську із Торонто та подружжя Кобасів із Вільям-Стовну.

По повну реабілітацію Ореста Зілинського можна буде говорити лише після видання його багатої спадщини, для якого організатори конференції почали збирати кошти.

Д-р Микола Мушинка

У справі з'їзду стрийських гімназій

Вельмишановні друзі!

Цього року сповняється 60 років Стрийській Жіночій гімназії і 50 років матури абітурієнтів Стрийської гімназії 1943 року. В сприятливих умовах незалежности України Стрийське Гімназійне Братство намагається відновити і продовжити добрі гімназійні традиції, звичаї і ритуали вироблені часом в наших школах. На нашу думку, шанувати ці традиції повинен кожний українець-патріот, якому не байдуже виховання грядущих поколінь.

Стрийське Гімназійне Братство і відроджена Стрийська гімназія ім. Митрополита Андрея Шептицького готовиться урочисто відсвяткувати вище наведені ювілеї від 17-го до 19-го вересня 1993 року. Організаційний комітет урочистостей в імені братства і відродженої гімназії в Стрию ласкаво просить всіх колишніх стрийських гімназистюк і гімназистів, проживаючих в Україні і в діяспорі прийняти активну участь в цьому хвилюючому святі зустрічей і спогадів, які відбудеться в місті нашого дитинства і бурхливої юности — Стрию.

Олесь Микласевич — голова Організаційного комітету
Лідія Гнатківська-Дригинич — заступниця голови
Оля Курилас — відповідальна секретарка
Ярослав Савків — касир;
члени оргкомітету:
Зоня Середницька, Лідія Верганівська, Ярема Дубицький, Ярослав Турянський.

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями і знайомими,
що в п'ятницю, 9-го липня 1993 р.
відійшла у вічність
наша дорога
МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ БУЧЕК

нар. 29-го липня 1923 р. у Ворохті, Україна

Залишила в глибокому смутку:
сина — МИХАЙЛА з дружиною НАТАЛКОЮ
дочку — ЛЕСЮ
внуків — СУЗАННУ, АНДРІЙКА, ЛАРИСУ, ПЕТРУСИКА І ГЕНЯ
та близьку і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 12-го і 13-го липня 1993 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У П'ЯТНАДЦЯТУ
ДУЖЕ БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ
ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
НАШОГО ЛЮБОГО
ОДИНОКОГО СИНА

бл. п.

МАРКА ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

у вівторок, 20-го липня 1993 р., о год. 8-ій рано
в катедрі свв. Володимира й Ольги в Вінніпеґу
буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Проситься Приятелів й Знайомих помолитися за Маркову душу.

МАМА
сестри —
МАРУСЯ з чоловіком ЛЕВКОМ
ЛІДІЯ з чоловіком МАТЕЄМ
і донькою ВІКТОРІЄЮ
сестрінки — МАРКО І ХРИСТИНА

Срібна...

(Закінчення зі стор. 2)

областей України, східньої діяспори, Словаччини та Угорщини. Найбільше часу організатори присвятили конкурсові рецитацій творів визначних поетів України. Цей конкурс помагала фінансувати Ясінська-Мурована зі ЗСА. Жюрі конкурсу очолювала народна артистка України Лариса Кадирова.

У програмі були також спільні вечори, „концерти, зустрічі поетів з учнями шкіл та студентами". За круглим „столом" присутні письменники обговорювали питання розвитку поезії України. Як звичайно, дискусія зійшла на те, чи поезія має „служити" народові, чи радше має бути незаангажованою. Були виступи проти „молодих", які дотримуються канонів поетики.

Незважаючи на малу літературну громаду Ужгороду й погану економічну ситуацію в Україні, фестиваль пройшов з успіхом. Організаторам можна тільки закинути брак комунікації з учасниками, мабуть через відсутність „штабу", де було б можна засягнути точніших інформацій про програму.

Особливо приємне враження зробила на мене прогулька автом у село Зарічеве в Перечинщині. Зі мною були письменник Юрій Бача з Пряшівщини та ужгородський поет Василь Густі. Їхали підгір'ям густо зарослим листковими деревами й минули імпозантний Невицький замок на одному з верхів.

Село Зарічеве чисте й охайне, розложене над річкою Уж. Жителі привітали нас незвичайно щиро у сільській школі. Малята у вишиваних сорочках співали, деклямували. Були усміхнені, радісні, зацікавлено слухали нас. Не було тої вимушености, яку відчувала іноді в Україні, де гостей вітали дещо знуджені дівчата в театральних полтавських строях, а відійшовши від приписаного ритуалу, говорили між собою по-російськи.

Симпатична жінка, мабуть учителька, оповіла нам, що в цій околиці в XIII сторіччі поселилися лемки після спустошення татарами корінного населення. Вона повела нас луками пахучих польових квітів під гору Голицю, де на узбіччі стояла ще мальовнича стара садиба. Місцеві селяни дещо її відновили, однак в більшості вона залишилася в первісному стані. Під одним дахом з одного боку житлові приміщення і комора, а з другого стодола і хлів. Ця архітектура типова для західніх бойків, які мали великий вплив на мову й культуру цих східніх лемків, як їх тут називають „лемаків" (про це мені розповів професор Мушинка, який накоротко завітав на фестиваль). Житлова частина садиби побілена, біля неї квіти, пахучий бузок, а під вікнами гребінка. Кругом у кропиві плетена огорожа й перелаз. З обійстя прекрасний вид на гори й нове село в долині.

Діти в селі Зарічеве

У сінях ще пахне димом, бо хата напівкурна. Там розташовані предмети побуту, жорна, точило, рубель, дерев'яна гребінка до чесання конопель, діжка на капусту, праники, дерев'яна праска й інше.

Кілька літніх жінок у кольоритній ноші привітали нас лемківськими піснями. У них зав'язані ззаду голови квітчасті червоні хустки, білі (не вишивані) сорочки з короткими рукавами, а на раменах ще одна велика квітчаста хустка. Спідниці гладкі, темні й різнобарвні хвартушки.

Запросили нас до хижі, посадили за різьблений стіл на лавах, покритих тканими веретами. Кажуть, що меблі зроблені ще руками останнього господаря садиби. Невеличкі віконця виглядали на три сторони світу. На стіні були святі образи. В куті стояло велике ліжко, над ним висіла дерев'яна колиска з вишиванням і мереженим покривалом. Під стіною — скриня, на полицях виднілі розмальовані глечики, глиняні миски, біля печі висів ложечник з дерев'яними ложками і колотівками. Все наче рідне, тільки піч якась незвичайна, не було на ній місця на спання, а черінь уміщена низько над землею, мабуть приходилося при печенні хліба сидіти на глинобитній долівці.

Жінки, наші господині, або, як вони себе звали „жони", вели з нами розмови, оповідали про давні звичаї. Одна з них приготовляла чай з 12-ти цілющих трав, а тоді вже щедро гостили нас і варенням, і печеним. Появилися і напитки, отож гості прилучились до співу лемківських пісень.

Жінки в лемківській ноші біля старої садиби

Сидить голуб, сидить голуб
На високій дубині
Пущать пір'я, пущать пір'я
По Ужанській долині.

Я відчула незвичайну прихильність до тих жінок, враження наче я запрошена в гостину до давнознайомих. Охопило мене якесь тепле родинне почуття, десь у пам'яті прокинулись сільські хати, які бачила в дитинстві.

Культурні...

(Закінчення зі стор. 2)

року провінція Франції, найбільш, здавалось би, „узахіднена". Але у демократичних виборах минулого року більшість дістали не „західняки", не приклоники борців за визволення від Франції — „Національний фронт визволення", — а фундаменталісти з організації „Ісламський фронт порятунку". Щоб не допустити фундаменталістів до влади, при допомозі Заходу владу перебрала військова хунта, і так скінчилось намагання прихильників ідей ісламу перебрати легально владу. Але вони не принишкли. Коли не вдалося їм установити владу під Кораном і під Шаріятом законними методами, готуються здійснити це під прапорами підпільної парамілітарної організації. А народ за ними. В Єгипті фундаменталісти діють теж у підпіллі. Наразі їм не мірятись із силами президента Мубарака. Мубарак дістає від ЗСА нарівні з Ізраїлем близько 3 більйони підмоги за те, що втримує Єгипет по стороні Заходу. Але все вказує на те, що ледве чи довго встоїться при владі. Мариво долі Салата, який згинув від куль фундаменталістів за приязнь з Ізраїлем, не може йому не бути на тямці. Король Йорданії, диктатори Іраку і Сирії та деспот у Саудійській Арабії, мають ісламський рух під контролею, питання тільки на як довго дасться стихію приборкувати? А це стихія!

А доказом чого є війна в Афганістані, як не сили ісламського фундаменталізму і різниці культур? А різня між вірменами і азерами в Нагорному Карабаху? А що вже казати про події в Боснії? Боснійці — це не якась інша національність від сербів. У них вже спільне, крім вірування. А яка нетерпимість і завзяття на тлі віри? Це насправді зудар культури. Ісляму з православ'ям.

Я згадав, що Гантінгтон згадує принагідно і про українців як про народ на грані двох культур: західнього лібералізму і православ'я, якому стиль накинула Москва. Ось що він пише: „Конфлікти й насильства виринають теж між державами і народами цієї самої цивілізації. Та такі конфлікти не бувають такі драстичні, як ці цілком різних культур. У 1991 і 1992 роках світ був заалярмований можливістю гвалтовного зудару між Росією й Україною, головно на Криму. Якщо одначе цивілізація грає у цьому якусь ролю, то можливість різкого зудару між українцями і росіянами — радше мала. Це два слов'янські в більшості, православні народи, які себе не будуть взаємно винищувати, як це діється між народами кол. СССР дуже різних культур" І насправді, як досі, є погрози, але кровопролиття таки не було. Але повернусь ще раз до того, що згадав про накреслену Гантінгтоном культурну границю України по лінії Збруча і на північ. Чи заперечите її існування і труднощі, які нам справляє? Але це тема окрема і дразлива.

Ідеї і думки проф. Гантінгтона, з'ясовані на початку цієї статтейки, дуже для нас інтересні. І вони вимагають глибшої дискусії.

Про тих...

(Закінчення зі стор. 1)

проповідують свою творчістю мистці з Росії, — говорить Тарас. — Тут ідеться про критичну мовну ситуацію в Україні. У зв'язку з тим українська музика легких жанрів („рок" чи „поп") значною мірою є „мертвою", адже ми співаємо мовою, яка майже не існує в побуті (крім західніх регіонів країни, певних родин по цілій Україні, але це — такий невеликий відсоток, що привернути увагу загалу до українського мистецтва є надзвичайно важко). І українські мистці ставлять перед собою не меркантильну, а велику мету — робити все набагато якісніше, краще, вище, ніж, скажімо, росіяни чи інші з тим, щоб предмет їх творчости привертав до себе увагу.

— Яким є Ваше творче кредо?

— Я хотів би, щоб моя творчість якоюсь мірою допомагала Україні виходити з катастрофи, але одночасно я не забуваю, що це — моя творчість, тому стараюся в ній виразити себе, своє життя, своє бачення світу, себе серед людей, серед свого народу.

— Чи після одержання Україною незалежности змінилися умови для творчости?

— Працювати стало набагато важче. Причина в тому, що сучасна економічна ситуація в Україні спричиняє певні зміни у фінансах, світогляді людей. Наприклад, щоб провести концерт в Палаці культури „Україна" в Києві, треба брати від людей високі оплати за квитки, і це тільки для того, щоб сплатити винайм залі, кошти електроенергії за освітлення і звук, які потрібні у великій кількості для концерту на високому рівні, а поганих концертів я робити не хочу. Ситуація іде до того, що без спонзорів і меценатів жодна мистецька одиниця в Україні не зможе існувати повнокровно.

— Прошу розповісти про інших учасників „Грона".

— Ми стараємось силами чотирьох осіб працювати на максимально високому рівні — говорить Тарас. Талановита солістка групи Тетяна Горобець (лірико-колоратурне сопрано) вже побувала з нами в ЗСА минулого року. Олександер Могилівський — гітарист, фанатик цього інструменту. Володимир Лещенко — звукорежисер високої кваліфікації, через вміння якого перейшло багато зірок естради.

Група „Гроно" випустила два звукозаписи. Це — альбоми „Я — професійний раб" та „Господи, помилуй". Обидва награні в Україні, але тиражування другого з них відбувається тепер в ЗСА.

Слід додати, що цього разу мистці приїхали до нас не тільки з ціллю виступів, але й щоб допомогти тим, хто тієї допомоги найбільше потребує. „Гроно" вже не вперше призначає велику частину фондів на шпиталь для дітей-жертв Чорнобиля в Пущі Водиці під Києвом.

З'їзд...

(Закінчення зі стор. 1)

шин, закликаючи повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять покійних членілв Об'єднання. Після того Ірина Руснак українською мовою зачитала коротку відозву про голод в Україні. Цю саму відозву по-англійськи зачитала суддя Анна Чопик. Співом американського й українського гимнів та проказанням присяги лояльности ЗСА відкрито офіційно перший день нарад, що ними проводила весь час вибрана через аклямацію І. Руснак, яка зразково вела наради попереднього року.

До Президії нарад увійшли пані — заступниця предсідниці Ольга Літепло, англомовна секретарка Ева Юзич, україномовна секретарка Олена Тренклер.

В склад Номінаційної комісії ввійшли — предсідниця Анна Ремик, д-р С. Барановська, Марія Прединська. Членками Верифікаційної комісії стали — Анна Повх, д-р С. Барановська, Марія Бобечко, Регіна Дзюбанюк. Склад Резолюційної комісії став мішаний — голова суддя А. Чопик, д-р Роман Барановський, д-р Роман Баранський, ред. Володимир Барагура, полк. Йосип Лисогір, полк. Д. Слободян. В склад Контрольної комісії увійшли — Міра Повх і Мирослав Пастушенко та Богдан Принада.

Звіти всіх уступаючих членів Управи присутні прийняли одноголосно. Треба признати, що більшість функцій в управі взяли в свої руки жінки, за що їм належиться признання.

Крім ділових звітів і виборів нових членів Управи присутні мали нагоду заслухати незвичайно інтересні доповіді — полковника Української Армії Юрія Гриненка, який відбув мілітарний вишкіл в американському мілітарному коледжі, голови Координаційного Допомогового Комітету Україні д-ра Богдана Бурачинського, який дав слухачам дійсний образ стану української державности.

Вартісні були теж доповіді, які стосувалися практичного життя сеньйорів, а саме: судді д-р А. Чопик „Завіщання та передача май на своїм спадкоємцям за свого життя" та Ілейн Волошин „Громадські джерела допомоги людям похилого віку".

Перед закінченням з'їзду присутні мали нагоду зустрітися з головним предсідником УНС Уляною Дячук, яка говорила про допомогову акцію Україні установи, яку вона очолює, та інформації організатора-агента УНС Роберта Крука про нові забезпечення, зокрема для студіюючої молоді.

Крім згаданих на початку розваг учасники з'їзду втішалися теж грою „бінго", якою традиційно проводять родини Бобечків і Лабів, огляданням фільмів, ліцитацією дарованих сеньйорами виграшів, принагідними коктейлами, а навіть купіллю у відновленому „олімпійському" басейні, хоч вода була холодна...

Подружжя Омецінських з Рочестеру влаштували в бібліотеці адміністраційного будинку мистецьку виставку картин і кераміки, яка притягала численних відвідувачів.

На цілі видання шкільних підручників для дітвори в Україні учасники з'їзду склали суму 500 дол. на руки Координаційного Комітету Допомоги Україні.

Кульмінаційною точкою розвагової програми був кінцевий бенкет у залі „Веселки", в якому взяли участь теж місцеві пожильці. Присутні заслухали розповіді вчительки англійської мови дітей в Україні А. Колцьо.

Ревія вишиваних одягів, в якій взяли участь жінки і мужчини була атракцією бенкету. Зокрема звертав увагу стилевий народний одяг головного предсідника УНС Уляни Дячук.

З'їзд офіційно закінчився 18-го червня після схвалення резолюцій та заслухання часткового пляну на наступний рік. Після відспівання гимну „Ще не вмерла Україна" та спільної молитви, присутні заспівали „Многая літа!" І. Руснак за вдале ведення програми з'їзду.

Побажавши собі взаємно „щасливої дороги", учасники з'їзду роз'їхалися з надією зустрітися в 1994 році.

Склад Управи на 1993-94 роки: президент — Євген Волошин, діловий президент — Данило Слободян, заступник президента — Іван Лаба, україномовний секретар — Олена Тренклер, англомовний секретар — Марія Бобечко, касир — Регіна Дзюбанюк.

Представники окремих районів: Коннектикат — Ольга Папроська, Нова Англія — Анна Феник, Ню Джерзі — Марія Мандзій, Ню Йорк — Ольга Літепло, Рочестер — Ірена Руснак, Огайо — Микола Бобечко, Пенсильванія — Іва Юзик; почесні члени: колишній президент об'єднання — Степан Куропась, почесний член Управи — суддя А. Чопик.

Затривожена зменшеною кількістю учасників цьогорічного з'їзду Управа доручила представникам районів подбати про нове членство. Це можна досягнути шляхом звербування сеньйорів — членів УНС, які належать до загальних місцевих сеньйорських згуртувань, щоб вписалися в членство Об'єднання Сеньйорів УНС.

ЗАКЛИК

Шановна українська громадо!

Як відомо із світової преси, нові докази категорично свідчать про велику несправедливість американського департаменту юстиції (ОСІ) у фальшивому оскарженні Івана Дем'янюка. Вже у 1978 р. ОСІ мав конкретні дані, що І. Дем'янюк не був катом в Треблінці, але все таки започаткував і вперто продовжував судовий процес проти нього.

Минулого літа федеральний апеляційний суд 6-ої округи у Синсиннаті, Огайо, із своєї власної ініціятиви наново відкрив справу видачі І. Дем'янюка до Ізраїля. Такий крок без прецеденту в історії американського права. У своєму розпорядженні федеральний суд зазначив, що зробив це рішення, бо „зайшли серйозні питання щодо поведінки американських прокураторів". Цей суд має право уневажнити видачу Дем'янюка і тоді Ізраїль, згідно з умовами договору з ЗСА, буде змушений відіслати підсудного до Америки

Справа Дем'янюка вже тягнеться 15 років, емоційно і фінансово вичерпуючи його родину, котра наполегливо працює в його обороні. Українська діяспора жертвенно підтримувала цю працю. На жаль, знайшлись особи, котрі, без жадної фахової підстави критикували професійну оборону і своїми наклепами довели до повного краху фонду оборони.

Нарешті прийшла велика нагода закінчити цю несправедливість проти І Дем'янюка. Було б ще більш несправедливим, якщо в моменті коли цілий світ, включно із Ню Йорк Таймсом, закликає до оновленого повного розгляду цієї справи, родина Дем'янюків не мала фондів щоб нарешті захистити свого батька. Їм треба негайної щедрої фінансової допомоги. Просимо висилати ваші датки безпосередно на нижче подану адресу — це є єдиний фонд допомоги оборони Дем'янюка: John Demjanjuk Defense Fund, P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192.

Едвард Нишник, голова, Фонд Оборони Дем'янюка

Адв. Андрій Филипович
Адв. Михайло Варис, мол.
співголови Комітету оборони при Українсько-Американському Товаристві Адвокатів